

Uitgaven aan de zorg groeien harder dan de economie. Alwéér

Zorg De uitgaven aan de zorg groeien minder hard, maar nog altijd harder dan de economie én de rijksbegroting. Problemen zijn het persoonsgebonden budget en de groei van de kosten van dure medicijnen.

MICHEL DEKKER en JEROEN WESTER

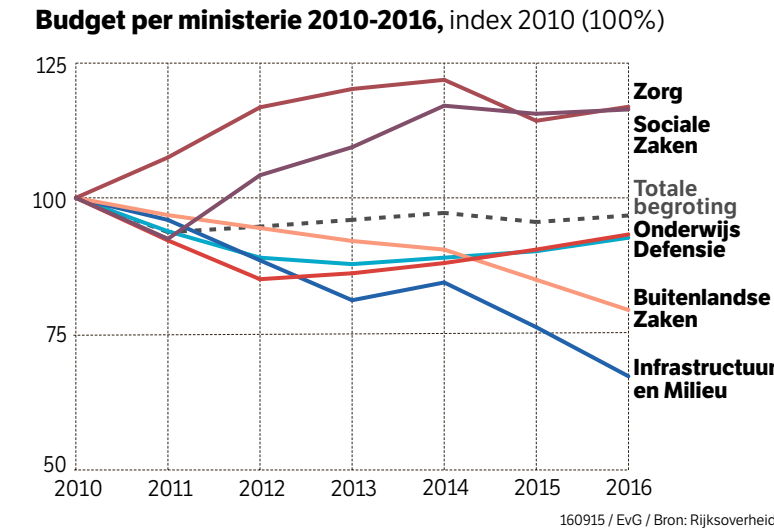
DEN HAAG. Red de zorg, stop de afbraak. Die oproep van de grootste vakbonden van Nederland trok dit weekeinde tienduizenden demonstranten naar Amsterdam. Maar de zorg heeft altijd twee gezichten. De begroting van minister Schippers (Volksgezondheid, VVD) toont een ander beeld: de uitgaven aan zorg in Nederland groeien harder dan de economie. Wéér. De kosten van ziekenhuizen, geneesmiddelen, artsen en verpleeginstellingen groeien zo hard dat ze andere uitgaven van de Rijksoverheid verdringen. Meer geld voor zorg betekent tegelijkertijd: minder voor veiligheid, onderwijs of lantaarnpalen. Niettemin is minister Schippers tevreden. Zij forceerde een trendbreuk. Volgens Schippers was de uitgavengroei jarenlang onhoudbaar. „Dat pad is nu doorbroken. Voor het eerst in meer dan een decennium ontwikkelen de zorguitgaven zich beheerst en groeien de uitgaven minder hard.”

Na de VS duurste gezondheidszorg Dat klopt. De uitgaven groeien minder hard, maar nog altijd harder dan de economie en dan de begroting van de Rijksoverheid. Daarmee blijft het departement van Schippers het koekekoetsjong op de begroting: het werkt

anderen uit het nest. Geen prettig gegeven in een land dat na de Verenigde Staten de duurste gezondheidszorg ter wereld heeft. De zorguitgaven ontwikkelen zich „beheerst” door twee succesfactoren. De eerste is de kosten van medicijnen. Zorgverzekeraars kopen kritischer in en hebben meer mogelijkheden gekregen om medicijnen van hun voorkeur te vergoeden. Zij dwingen lagere tarieven af of goedkopere alternatieven waardoor er telkens meevalers zijn bij de kosten van geneesmiddelen. Dit geldt overigens voor de „gewone” geneesmiddelen. Een tweede factor waardoor de zorguitgaven minder hard groeien dan verwacht, komt door de zogeheten ‘hoofdlijnakkorden’ die Schippers sinds 2012 met de sector sluit. Daarin wordt de maximale groei afgesproken – dit jaar 1 procent. Deze klasieke budgettering blijkt effectief. De verzekeraars weten vooraf hoe groot de taart is die ze kunnen inkopen.

Afbraak, zo ervan velen het Toch ervaren velen wel degelijk afbraak in de zorg. En dat is ook vaststelbaar. Zo gaat er komend jaar weliswaar meer geld naar de ziekenhuizen, maar de ouderenzorg en gehandicaptenzorg staan praktisch op nul. Het budget voor langdurige geestelijke gezondheidszorg en voor mensen die buiten zorginstellingen blijven wonen gaat zelfs naar beneden. Het kabinet mag in het kader van het investeringsprogramma „Waardigheid en Trots” 140 miljoen euro reserveren voor betere kwaliteit in de verpleeghuizen. Deze „forse investering” gaat hand in hand met bezuinigingen op de ouderenzorg. Je zou ook kunnen stellen dat er door de aandacht voor waardigheid en trots 300 miljoen in plaats van 440 miljoen wordt bezuinigd in 2016. Tot de meest zichtbare problemen horen die van de persoonsgebonden

ZORG EN SOCIALE ZAKEN KOSTEN HET MEEST

HET VERPLICHTE EIGEN RISICO GAAT OMHOOG

Het bedrag dat de gemiddelde volwassene volgend jaar kwijt is aan zorg stijgt met 1 procent naar 447 euro per maand. In dit bedrag is alles verwerkt: de premies die via de werkgever worden afgedragen, de premies die rechtstreeks aan de zorgverzekeraar worden betaald, de te ontvangen zorgtoeslag en alle te betalen eigen risico's en eigen bijdragen.

Dit bedrag is fors hoger (5,6 procent) dan wat het ministerie vorig jaar verwachtte. Dit is het gevolg van een nieuwe berekeningswijze.

De maandelijkse premie voor de basispolis zal volgend jaar met 7 euro per maand stijgen naar 104 euro. Dat is een verwachting.

Verzekeraars hebben de vrijheid om een hoger of lagere maandpremie voor hun basispolis te berekenen dan deze taxatie. Zo was de hoogte van de premie dit jaar een stuk lager dan het ministerie vorig jaar verwachtte.

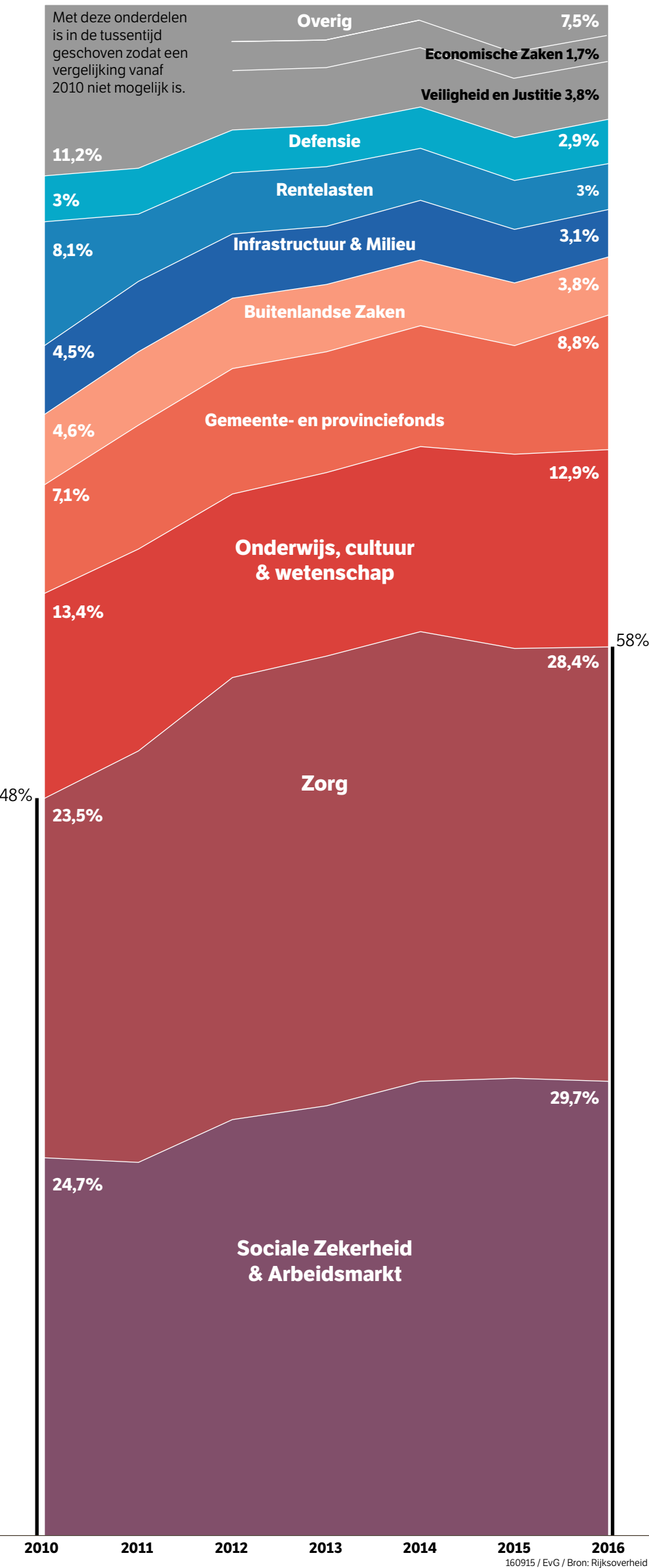
Het verplichte eigen risico stijgt van 375 naar 385 euro per persoon per jaar.

budgetten, expliciet genoemd in de Troonrede. De uitbetaling van budgetten waarmee patiënten hun eigen zorg kunnen inkopen wordt sinds 1 januari door de SVB geregeld. Daar gaat veel mis. Belangenvereniging Per Saldo houdt zorg over het soms „starre” toewijzingsbeleid bij gemeenten, zegt een woordvoerder.

Dure medicijnen

Ander probleem is dat bij de dure geneesmiddelen, zoals chemokuren en andere oncolytics, de kosten explosief groeien. En omdat er dikwijls geen goedkope alternatieven zijn voor de speciale geneesmiddelen kunnen inkopers weinig afdingen. De stijgende kosten voor dure medicijnen beginnen voor ziekenhuizen steeds meer te knellen, zegt Yvonne van Rooy, voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen. De vereniging maakte gisteren de laagste omzetgroei van ziekenhuizen in 25 jaar bekend (1,3 procent). Maar de kosten van dure geneesmiddelen stijgen veel harder. „Voor dure medicijnen is op korte termijn zo'n 400 miljoen nodig. Daar lees ik in de Miljoenennota niks over terug.” De geestelijke gezondheidszorg ziet met lede ogen de toename van regels aan die de zorgvormingen met zich mee brengen. Verantwoording leidt tot meer administratie bij zorgaanbieders en niet tot betere zorg, stelt Jacobine Geel, voorzitter van GGZ Nederland. De huisartsen, verenigd in de LHV, zijn verbaasd dat het kabinet geen geld vrijmaakt voor de geestelijke gezondheidszorg en gespecialiseerde praktijkondersteuners. Het aantal patiënten met psychische of sociale problemen bij de huisarts stijgt. Voorzitter Ella Kalsbeek: „Feit blijft dat wanneer je huisartsen vraagt te investeren in een nieuwe collega of extra ruimte, wel vooraf duidelijk moet zijn dat hier structureel geld voor is.”

Grootste uitgavenposten van het Rijk, 2010-2016

60 PROCENT VAN DE RIJKSUITGAVEN NAAR ZORG EN SOCIALE ZEKERHEID

Van elke euro die het rijk uitgeeft, gaat bijna 60 cent naar de gezondheidszorg of sociale zekerheid. In zes jaar tijd, sinds het begin van Rutte I, zijn deze uitgavenposten gegroeid van 48,2 procent naar 58,1 procent.

Volgend jaar gaat 12,9 procent van de uitgaven naar onderwijs, dat was in 2010 nog 13,4 procent. De achteruitgang voor Infrastructuur en Milieu gaat van 4,5 procent naar 3,1 procent. Defensie blijft min of meer gelijk.

De grotere geldstroom naar gemeente en provincie laat zien dat deze decentrale overheden een grotere rol zijn gaan spelen: 8,8 procent gaat naar het Provinciefonds en Gemeentefonds. Dat was bij het begin van Rutte I nog 7,1 procent.

OUTFITS MET EEN BOODSCHAP

Carla Dik-Faber (44)
ChristenUnie, Tweede Kamerlid

Wat Een jurk van Sabrina Wullur. De rok en de mouwen (en de tas) zijn gemaakt van treinbanken. Voor het lijfje werd een conducteursbroek gebruikt, op haar hoofd heeft ze in elkaar geschoven conducteurspetten. **Boodschap** Dik-Faber komt al voor de derde keer in een 'upcycled' outfit. Vorig jaar was haar mantelpak gemaakt van PET-flessen, in 2013 had ze een jurk aan van marine-uniformen. **Hoe ziet het eruit** De outfit oogt als een hybride tussen het uniform van een heilsoldate en een spannende rubber jurk. Maar met een figuur als dat van Dik-Faber kom je met veel weg.

Jet Bussemaker (54)
PvdA, minister van Onderwijs

Wat Een outfit die is gemaakt door studenten van de faculteit Industrial Design van de TU Eindhoven en Pauline van Dongen, een modeontwerper die zich toelegt op de combinatie van technologie en mode. De jurk, gemaakt van een rechte lap, is door middel van een bodyscan aan het lichaam van Bussemaker aangepast. De schoenen en de tas zijn 3D geprint. **Boodschap** Ze wil met haar outfit laten zien dat het onderwijs jongeren moet leren pragmatisch naar oplossingen te zoeken en goed samen te werken. **Hoe ziet het eruit** Je moet Jet Bussemaker bewonderen om haar durf.

Liesbeth van Tongeren (57)
GroenLinks, Tweede Kamerlid

Wat Een hoed van verantwoord hout van Evelien Gentis-Smit op verzoek van FSC, een organisatie die zich inzet voor het behoud van bossen en Stoere Vrouwen („een duurzaam netwerk van bewuste shoppers”). Ze combineerde de hoed met een jumpsuit van een Oostenrijks ecolabel. **Boodschap** Van Tongeren wil dat wij veel bewuster omgaan met hout en bossen, „die de gevolgen van klimaatverandering wat kunnen temperen.” **Hoe ziet het eruit** Watje noemt vlot, een tiktje alternatief. De hoed staat haar wonderwel, de jumpsuit is een prettige afwisseling met alle formele kleding.

Marianne Thieme (43)
Partij voor de Dieren, Kamerlid

Wat Een oranje jurk van eco-modeontwerper Rianne de Witte met een zwart kruis erop dat wordt gebruikt om gevaarlijke stoffen aan te duiden. Op het tasje vermengt de Amerikaanse vlag zich met die van de EU. **Boodschap** Thieme, bekend om haar protestoutfits, keert zich met haar jurk tegen TTIP, het handelsverdrag tussen de EU en de VS. „TTIP betekent dat we chloorkippen en hormoonvlees uit de VS moeten toestaan.” **Hoe ziet het eruit** De tricot jurk is nogal flodderig. En zo'n stevig zwart kruis vraagt om een minder klassieke hoed en wat stoerder schoeisel.

MILOU VAN ROSSUM

